

zon, mégis újat hozzon. Imre Flórának sikerült.

GLÁSER DIÁNA

(*Part könyvek, Budapest, 2009,*
68 oldal, 1470 Ft)

BÁTHORI CSABA: *Jel a semmiről*

Báthori Csaba *Jel a semmiről* című kötete egyfajta visszatérés a klasszicizmus-hoz, ám ezzel együtt a költő a nyelv kifejezőképességének határait is feszegeti.

A három ciklusra tagolódó kötet voltaképpen nem más, mint egy költői utazás, melyre a költő magával hívja a mindenkor olvasót is.

Az első, *Földi bolmi* címet viselő ciklus ezen utazás első állomásaként is felfogható, amely még, miként azt címe is sugalmazza, a földön játszódik. A költő megfigyel, visszaemlékezik, eggyé válik a látványokkal, tárgyakkal – ilyen filozofikus tárgy- és élményköltészetet képez a *Tájkép kövekkel*, az *Omega-idő*, a *Séta I–II.* vagy a *Stefánia*. Nem idegen azonban e ciklus verseitől a filozófiai mélység, az elveszett saját

szubjektum keresése vagy valami-féle egyetemesnek gondolt igazság megfogalmazásának igénye sem, miként az kitűnik a *Melankólia I–II.*, a *Kétségek esőben* vagy éppen-séggel a *Túlélés vagy élet* című költeményekből.

A második ciklus, a *Több a semminél* már absztraktabb, filozofikusabb költeményeket tartalmaz, így az utazás következő állomásának tekinthető.

A költő számot vet saját tudatával és a világgal, gondolatait rendbe szervezve pedig tiszta poézist próbál meg elének tární. E versek mögött megítélésem szerint ott rejtőzik sok más előd mellett Rilke, Báthori kedvelt szerzője, akitől rengeteget fordított is. Ilyen filozofikus hangvételű, számvető (ön-számvető?)

versek például a *Dal már reggel*, az *Elégiácska*, a *Korábbi életrajzunk* vagy a ciklus címadó verse, a *Több a semminél*. A filozófiai mélység mellett Báthori Csabától nem idegen a költői humor, a játék sem, miként arra a *Sírfeliratok* vagy a *Rigmusok, ringatók, bamba tárogatók* című nem is egy, hanem több kisebb verset tartalmazó füzetek is felhívhatják figyelmünket a cikluson belül.

A kötet záró ciklusa, a *Nincs nap, nincs éj* az utazás utolsó állomása, egy további lépés a nyelv tisztasága felé. A ciklus többek között Paul Valéry *Tengerparti temető* című ismert versének Báthori általi fordítását is tartalmazza, amely amellett, hogy dialógust folytat a Valéry által megkezdett irodalmi hagyománnyal, szervesen illeszkedik a fordító költői életművébe is. Az *Esti kép*, a *Litánia*, a *Kék levegőben*, a *Szorongás* vagy a *Leltár* című versek már nem csupán a költői szubjektum meditációi, a világra való reflexiói, hanem nem kevesebbre vállalkoznak, mint hogy a nyelv által magát a lét egészét ragadják meg. Báthori költészete itt elrugaszkozik a szubjektivitástól, és az egyetemesség, a világ ésszel felérhető (és felérhetetlen?) egésze felé fordul. Az olyan versek, mint a *Dissipatio Humani Generis*, a *Dies Irae*, a *Rózsza* vagy a *Százszor ér el* nem csupán megállapításokat tesznek a szubjektum saját létezéséről vagy általában a létről, hanem szakrális módon magán a lét hangján igyekeznek szólni. Az utolsó ciklus legtöbb versének beszélője már nem valamiféle körülhatárolható, életrajzzal rendelkező szubjektum, hanem maga a mindenség, mely a változatos metaforákon, tájképeken, emlékeken, állatokon és növényeken keresztül önmagát nyilatkoztatja ki.

Összességében úgy vélem, Báthori Csaba *Jel a semmiről* című

kötete a kortárs magyar líra jelentős vállalkozása, mégpedig azért, mert olyan változatos módon képes szólni ember és lét viszonyáról, illetve magáról a létről, mely változatosság mintha kissé hiányozna napjaink magyar költészetéből. Élmenylíra és filozofikus költészet, szubjektum és létezés egyszerre szólal meg hihetetlen tematikai és formagazdagsággal, ezért könnyen az a benyomásunk támadhat, hogy a kötet versei szinte szétfeszítik saját szászötven oldalas keretüket. Báthori olyan minőségű és olyan széles asszociációs horizontokat megnyitó verseket válogatott egyetlen kötetbe, melyek, úgy gondolom, három-négy átlagos minőségű verseskötet erejével bírnak. A szerző fő erénye, hogy eredeti, félreismerhetetlen hangja mellett mindig képes a megújulásra, amire jelen kötetete szolgálhat tanúbizonyságul.

KÁNTÁS BALÁZS

(*Napkút Kiadó, Budapest, 2009,*
156 oldal, 1490 Ft)

SZÁLINGER BALÁZS: *M1/M7*

Az *M1/M7* Szálinger Balázs 2003 és 2009 között írt verseit tartalmazza. A kötet jelentőségét az élénk kritikai érdeklődésen túl az is mutatja,